

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **J. B.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Z. B., II) M. B.**, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2018, čj. CPR-9455-5/ČJ-2018-930310-V230, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 8. 2018, čj. 2 A 59/2018-34,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, jímž bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Současně byla stanovena doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území České republiky, v délce 18 měsíců.

[2] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalované žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který v záhlaví označeným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž součástí je i návrh na přiznání odkladného účinku. V odůvodnění návrhu stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, čj. 6 As 82/2013-37, ze kterého citoval závěr, podle něhož by vycestování pro stěžovatelku znamenalo dopad do jejího práva na spravedlivý proces, vynaložení nemalých finančních prostředků a zásah do soukromého a rodinného života. Sama skutečnost, že stěžovatelka bude moci po krátkou dobu pobývat na území ČR, by se práv třetích osob neměla nijak dotknout. Dále stěžovatel odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, podle něhož rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy. Poukázal rovněž na usnesení uvedeného soudu ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100, podle něhož pro výkon práva na spravedlivý proces může být nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat v průběhu řízení na území ČR. Vzhledem k rodinným a osobním poměrům stěžovatele by v dané věci mohlo nucené opuštění ČR znamenat nenahraditelnou újmu. Kasační stížnost ve věci správního vyhoštění nemá ze zákona odkladný účinek. Pro ochranu práv stěžovatele je však jeho přiznání v těchto věcech nezbytné.

[4] Stěžovatel dodal, že žije ve společné domácnosti s celou svou rodinnou (rodiči a dvěma nezletilými sourozenci), přičemž všichni disponují povolením k trvalému pobytu. Studuje na vysoké škole, není výdělečně činný a je tak nezaopatřeným dítětem. Českou republiku považuje za svůj domov a má zde vytvořeny silné vazby, na rozdíl od svého domovského státu. Zároveň by musel na vycestování vynaložit nemalé finanční prostředky. Nepřiznáním odkladného účinku by došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život. V důsledku vycestování by navíc nemohl uplatňovat svá práva v souvislosti s řízením o kasační stížnosti, čímž by došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho práva na spravedlivý proces. V těchto okolnostech lze spatřovat nepoměrně větší újmu na straně stěžovatele. K návrhu stěžovatel připojil potvrzení o studiu na Vysoké škole finanční a správní.

[5] Žalovaná ve vyjádření navrhl, aby odkladný účinek nebyl přiznán. Odůvodnění zásahem do práva na spravedlivý proces nemůže být užito jako obecného nástroje pro další legalizaci pobytu cizince na území ČR (zvláště, pokud pro neoprávněný pobyt bylo rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno). Přiznání odkladného účinku by bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým je požadavek na to, aby se na území ČR zdržovaly pouze cizinci dodržující právní předpisy a respektující právní řád ČR. Pokud má být správní vyhoštění účinným nástrojem, musí jeho účinky nastat co nejdříve po spáchání protiprávního jednání. Další legalizace pobytu z důvodu využití všech opravných prostředků by mohla vést k tomu, že cizinec prostřednictvím svých vazeb na území (zintenzivněním zájmu o potomky, navázáním vztahu, početím dítěte, ovlivněním svědků atd.) dosáhne důvodnosti aplikace § 119 odst. 2 zákona o pobytu cizinců pro nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života.

[6] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. upravující odkladný účinek žaloby se užití přiměřeně. Dle § 73 odst. 2 s. ř. s. musí být pro přiznání odkladného účinku naplněny dva základní předpoklady. Soud přizná žalobě (kasační stížnosti) odkladný účinek, jestliže (i) by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro navrhovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže (ii) to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Jak již Nejvyšší správní soud dříve judikoval, k tomu, aby kasační stížnosti mohl být odkladný účinek přiznán, musí navrhovatel v první řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32, a ze dne 23. 1. 2014, čj. 6 Ads 99/2013-11), který musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností to vyvozuje. Důvody možného vzniku újmy jsou vždy subjektivní, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele.

[8] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných v dané věci stěžovatelem dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. jsou zde naplněny.

[9] Jak vyložil Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, na nějž ostatně poukazuje i stěžovatel, uložené správní vyhoštění a povinnost cizince vycestovat z České republiky představují zásah do práva na respektování rodinného, či alespoň soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Proto také dovodil, že je-li přezkoumáváno rozhodnutí příslušných správních orgánů o správním vyhoštění, „je újma, hrozící stěžovateli z jeho výkonu, zřejmá ze samotné povahy tohoto rozhodnutí. To platí přinejmenším, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces a práva na respektování soukromého života. K tomu musí soud

přiblídnout i tehdy, jestliže stěžovatel v žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti netvrdí konkrétní skutkové okolnosti svého případu ani nenavrhuje důkazy k jejich prokázání.“ Na tento závěr soud navázal i ve své další rozhodovací činnosti (viz např. usnesení ze dne 7. 9. 2017, čj. 8 Azs 164/2017-33).

[10] Uvedené skutečnosti zohlednil Nejvyšší správní při vyvažování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout nepřiznáním odkladného účinku a újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do stěžovatelových procesních práv dle čl. 8 Úmluvy by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný. Na druhé straně je třeba zdůraznit, že v žádosti o přiznání odkladného účinku je nutné vylíčit individualizované a závažné okolnosti, které mimořádné vyloučení účinků pravomocného rozhodnutí odůvodňují; nelze pouze obecně argumentovat právem na spravedlivý proces (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, čj. 2 Azs 271/2015-32). Tak tomu ostatně bylo i ve stěžovatelem odkazovaném usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100. Obecně platí, že samotné právo stěžovatele účastnit se osobně řízení o kasační stížnosti či být v kontaktu se svým zástupcem pro přiznání odkladného účinku nepostačuje (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, čj. 2 Azs 271/2015-32).

[11] V případě stěžovatele Nejvyšší správní soud shledal, že existují právě takové další okolnosti, které odůvodňují naplnění první podmínky pro přiznání odkladného účinku. Jak plyne ze správního spisu, stěžovatel na území ČR přicestoval v roce 2011 s celou svou rodinou, s níž sdílí společnou domácnost. Je tudíž zřejmé, že stěžovatel má nejbližší rodinné vazby vybudované na území ČR. Od září 2018 navíc studuje v prezenční formě studia na vysoké škole v ČR. Pokud jde o stěžovatelovo tvrzení, že není výdělečně činný, je otázkou, jak se slučuje s jeho vyjádřením ze dne 11. 11. 2017, v němž uvedl, že vlastní bar. Jak vyplývá z údajů v obchodním rejstříku, stěžovatel je jednatelem a společníkem společnosti EUROFOCUS MNK, s. r. o., jejíž předmět činnosti spočívá mj. v hostinské činnosti a pronajímání nemovitostí. Dále je jednatelem a společníkem ve společnosti ART.ORIENT export – import, s. r. o. Uvedené rozpory však nemohou být určující ve vztahu k posouzení újmy, která by stěžovateli mohla vzniknout v případě nepřiznání odkladného účinku. Do určité míry naopak hovoří ve prospěch toho, že zde má vybudované určité zázemí a povinnost nuceně opustit území ČR by tak pro něj představovala nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. V daném případě tak Nejvyšší správní soud shledal příčinnou souvislost mezi právními účinky napadeného rozhodnutí a možným vznikem intenzivní újmy stěžovateli. K tomu soud dodává, že samotná tvrzení stěžovatele, pokud jde o zásah do jeho rodinného a soukromého života, žalovaná nijak konkrétně nezpochybnila. O újmě, která by mohla v důsledku přiznání odkladného účinku vzniknout dalším osobám, soudu není nic známo, neboť skutečnosti tomu nasvědčující nevyplývají z dostupných podkladů ani z vyjádření žalované.

[12] Pokud jde o další předpoklady přiznání odkladného účinku, je třeba zdůraznit, že je vždy na žalovaném správním orgánu, aby zpochybnil důvodnost návrhu na přiznání odkladného účinku, tedy aby tvrdil (osvědčil), že přiznání odkladného účinku se nepřiměřeným způsobem dotkne práv třetích osob a bude v rozporu s veřejným zájmem. Soud si je vědom existence veřejného zájmu na tom, aby na území ČR pobývali pouze cizinci disponující platným pobytovým oprávněním, na což žalovaná v této souvislosti odkazuje. K zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku ovšem nestačí pouhá existence kolidujícího veřejného zájmu, nýbrž je nutné vážit s pomocí testu proporcionality intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, čj. 5 As 17/2008-131). V dané věci popsaný veřejný zájem nedosahuje takové intenzity, aby jej bylo možno považovat za „důležitý“ ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. a v důsledku toho návrh na přiznání odkladného účinku zamítnout. Svou intenzitou zde vymezený veřejný zájem nemůže převážit nad případnými konkrétními důsledky popsányými shora, které

by opuštění ČR pro stěžovatele mělo. Jakkoliv je jednání stěžovatele nežádoucí a je v zájmu ČR chránit se před neoprávněně pobývajícími cizinci na svém území, hrozící újma stěžovatele zde ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. převažuje.

[13] Ve vztahu k argumentaci žalované, podle níž přiznání odkladného účinku povede k tomu, že stěžovatel v době do meritorního rozhodnutí zintenzivní své vazby na Českou republiku, je třeba především poukázat na § 75 odst. 1 s. ř. s., dle kterého je soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Ustanovení § 119 a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, na který žalovaná odkazuje, se navíc týká situace, kdy rozhodnutí o správním vyhoštění nelze vydat, což však není případ projednávané věci, v níž již takové rozhodnutí vydáno bylo (a je soudem přezkoumáváno).

[14] S odkazem na již existující judikaturu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2006, čj. 2 Afs 77/2005-96) je nutno ještě dodat, že v případě přiznání odkladného účinku dle § 107 s. ř. s. se do rozhodnutí o kasační stížnosti pozastavují účinky nejen ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu, ale odkladný účinek kasační stížnosti působí i ve vztahu k rozhodnutí žalované (napadenému žalobou u městského soudu). Přiznání odkladného účinku odsouvá účinky rozhodnutí žalovaného správního orgánu po dobu, kdy je zákonnost napadeného rozhodnutí přezkoumávána. Ztotožní-li se kasační soud s městským soudem v tom, že rozhodnutí žalovaného bylo v souladu se zákonem, pak bude povinností stěžovatele respektovat důsledky rozhodnutí žalovaného, které u soudu napadl. Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.). Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. listopadu 2018

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu